

INFO BUSINESS NEWSLETTER

Udruženje poslodavaca FBiH

Maj, 2015. godine

Broj 36

Održana sjednica ESV-a FBiH sa novom delegacijom Vlade FBiH

Održana sjednica ESV-a FBiH sa novo delegacijom Vlade FBiH

Članovi svih delegacija ESV-a FBiH

Dana 04.05.2015. godine održana je sjednica Ekonomsko-socijalnog vijeća za teritorij Federacije BiH. Na sjednici je pored novo izabranog premijera Fadila Novalića prisustvovalo i 6 novoizabralih predstavnika delegacije Vlade FBiH u ESV-u.

Federalni premijer Fadil Novalić istakao je da ESV smatra prvim korakom u provođenju zacrtanih ekonomskih reformi, te da će delegacija Vlade biti redovna i aktivna na svim sjednicama. Dodao je da se ekonomski problemi koje je identificirala Vlada na čijem je čelu u 60 do 70 posto slučajeva podudaraju s problemima koje navode MMF, Svjetska banka i Evropska unija i da je neophodno shvatiti da ih nekako moramo rješavati.

Novalić je rekao da će Vlada FBiH u radu ESV-a biti konstruktivan partner koji neće samo čekati da se usaglase druga dva partnera, ali da će prihvati konstruktivna rješenja bez obzira da li dolaze od predstavnika sindikata ili poslodavaca.

Predsjednik UPFBiH Safudin Čengić izjavio je da bi u naredna dva mjeseca trebalo usaglasiti tekstove seta zakona iz oblasti radno-pravnog zakonodavstva, odnosno Zakona o radu, Zakona o privrednim društvima, Zakona o registraciji poslovnih subjekata, Zakona o sigurnosti i zdravlju na radu, kao i Zakona o uvezivanju radnog staža.

Predsjednik SSSBiH Ismet Bajramović dodao je da ESV mora razmatrati i novi zakon o stečaju, zakon o štrajku, a posebno zakon o socijalnoj sigurnosti koji je ključan za one koji su bez posla ili one koji ga u budućnosti izgube. Iz rasprave koja je vođena na sjednici bilo je vidljivo da će kamen spoticanja predstavljati novi zakon o radu zbog oprečnih stavova predstavnika sindikata i poslodavaca, posebno oko ukidanja kolektivnih ugovora, dok su predstavnici Vlade FBiH naglašavali neophodnost reformi zbog ekonomskog napretka ali i uslovljavanja međunarodnih institucija.

Ministrica finansija FBiH Jelka Miličević kazala je da "moramo pokazati dobru volju prema MMF-u jer puno alternative nemamo".

Predstavnici delegacije Vlade FBiH u ESV-u FBiH

Zaključeno je da u narednih 15-ak dana bude održana sjednica Kolegija ESV-a na kojoj bi trebao biti uobličen program rada Vijeća u narednom periodu.

Na sjednici predstavljena je delegacija Vlade FBiH u ESV-u koju, osim premijera Novalića, čine ministar rada i socijalne politike Milan Mandilović, ministrica finansija Jelka Miličević, ministar energije, rudarstva i industrije Reuf Bajrović, ministar prometa i komunikacija Denis Lasić, ministar poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Šemsudin Dedić, te ministar razvoja, poduzetništva i obrta Amir Zukić.

Predstavnici delegacije Sindikata u ESV-u FBiH

U delegaciji SSSBiH su predsjednik Ismet Bajramović, predsjednik Samostalnog sindikata državnih službenika i namještenika u organima državne službe, sudske vlasti i javnim ustanovama u FBiH Salih Kruščica, predsjednik Samostalnog sindikata osnovnog obrazovanja i odgoja Selvedin Šatorović, predsjednica Samostalnog sindikata radnika hemije i nemetala BiH Kata Iveljić, predsjednik Sindikata HT-a Mostar Pero Obad, predsjednik Samostalnog sindikata radnika rudnika FBiH Sinan Husić i Fikret Alić iz Sindikata BH Telekoma.

Predstavnici delegacije poslodavaca u ESV-u FBiH

Delegaciju UPFBiH čine predsjednik Safudin Čengić, direktor UPFBiH Mladen Pandurević, Predrag Čović iz kompanije Vodoskok, Mirsa Tuce iz Arcerol Mittal, predsjednik Udruženja poslodavaca komunalne privrede FBiH Selim Babić, direktor Bihaćke pivovare Edin Ibrahimpašić i direktor Sarajevskog kiseljaka Tomislav Slišković.

ODRŽANA SJEDNICA XXVII PROŠIRENA SJEDNICA U.O. UDRUŽENJA POSLODAVACA FBIH

Članovi XXVII proširene sjednice U.O.

Dana 07.05.2015. godine Udruženje poslodavaca u FBiH u prostorijama Centrotrans-eurolinesa“ u Sarajevu održalo je XXVII redovnu sjednicu UO Udruženja poslodavaca u FBiH. Sjednici su pored članova UO prisustvovali i članovi ESV-a.

Prije usvajanja dnevnog reda i raspravama po tačkama dnevnog reda upriličena je prezentacija kompanije Centrotrans-eurolines, a koja je ujedno bila i domaćin ovog događaja. Prezentaciju je održao dr. Muhamerd Šaćiragić, predstavnik kompanije Centrotrans-eurolines.

Na sjednici se raspravljalo o nacrtima i prijedlozima zakona koji se od izuzetnog značaja za poslodavce, a koji se nalaze u parlamentarnoj proceduri. Predmet rasprave su bili Nacrt Zakona o radu FBiH, Prijedlog Zakona o privrednim društvima, Prijedlog Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o registraciji poslovnih subjekata u FBiH, te Nacrt Zakona o sigurnosti i zdravlju na radu.

Udruženje poslodavaca je na sve navedene Zakone pripremilo amandmane o kojima će raspravljati na Ekonomsko-socijalnom vijeću za teritoriju FBiH.

Prisutni članovi su posebnu pažnju posvetili aktuelnoj temi, a to je novi Nacrt Zakona o radu FBiH o kojem će se pregovarati u narednom periodu. Formiran je pregovarački tim za u čijem sastavu se delegacija Udruženja poslodavaca u FBiH u Ekonomsko-socijalnom vijeću FBiH. Upravni odbor je dao ovlaštenje članovima pregovaračkog tima o Zakonu o radu u skladu sa amandmanima koji su usvojeni na sjednici, te da mogu potpisati Sporazum o pregovorima u ime UP FBiH.

Najveći problem vezano za Nacrt Zakona o radu je vremensko ograničenje kolektivnih ugovora koji se zaključuju na određeno vrijeme. Ovo pitanje je ključno u novom Nacrtu Zakona o radu i to je pitanje od koga poslodavci neće odustati, zaključio je UO.

Vezano za ostale Zakone UPFBiH je angažovalo eksperte koji su pripremili amandmane na osnovu primjedbi poslodavaca – članica UPFBiH. Zaključeno je da će amandmani nakon što se dopune sa primjedbama članova UO za navedene Zakone uputiti nadležnim institucijama.

Pored navedenih Zakona, UO je raspravljaо o Inicijativi za zaštitu domaćih proizvođača/dobavljača na projektima u BIH (osobito na izgradnji autoceste na koridoru 5) koju je uputila članice Hering Posušje; Inicijativi UDO FBiH za postavljanje pitanja ustavnosti presuda osnovnih i kantonalnih sudova u vezi primjene KU i za raskid važećih granskih kolektivnih ugovora i za normativno uređivanje opštinskih taksi, te Inicijativi Grupacije prijevoznika FBiH za ukidanje Uredbe o povećanju cijena naknade za putarine u FBiH.

Navedene inicijative, nakon što pokretači inicijativa dostave dodatna objašnjenja, će ispred Udruženja poslodavaca FBiH biti upućene nadležnim institucijama.

Sjednica je održana u prostorijama Centrotrans-eurolinesa

Poslodavci i MMF o poboljšanju poslovnog ambijenta i reformi radnog zakonodavstva u BiH

Delegacija UP FBiH i MMF-a

Dana 08.05.2015.godine održan je sastanak između rukovodstva Udruženja poslodavaca FBiH i delegacije Međunarodnog monetarnog fonda koju su sačinjavali Ron Van Rooden šef Misije, Ruben Atoyan rezidentni predstavnik i Ricardo Llaudes, ekonomista Europskog odjela.

Tema razgovora odnosila se na poboljšanje poslovnog ambijenta i reforma radnog zakonodavstva.

Predstavnici UP FBiH upoznali su predstavnike MMF-a sa setom prijedloga za poboljšanje poslovnog ambijenta u FBiH i BiH, a koje je Udruženje sačinilo početkom mjeseca oktobra 2014. godine.

Tokom razgovora i razmjene mišljenja iskristalisala su se tri ključna prioriteta u ovoj oblasti; reforma

radnog zakonodavstva, rasterećenje privrede te pojednostavljanje procedura za pokretanje i vođenje biznisa.

Obje delegacije su se usaglasile o neophodnosti izmjene radnog zakonodavstva koje neodgovara aktualnim društveno-ekonomskim prilikama i ozbiljna je kočnica ekonomskom rastu. Također postignuta je saglasnost o tome da Vlada FBiH i Parlament FBiH moraju pokazati odgovornost i doraslost za provođenje strukturalnih reformi te da pristupe proceduri za hitno usvajanje.

Nakon usvajanja Zakona o radu neophodno je odmah pristupiti pregovorima za zaključivanje Opšteg kolektivnog ugovora te ugovora za područje djelatnosti koja će omogućiti ekonomski rast i zaštitu i ujednačavanje prava zaposlenika u FBiH.

Komunikacija vlasti i poslodavaca mora biti neprekidna

Predstavnici Udruženja poslodavaca Federacije BiH, Udruženja poslodavaca Brčko distrikta, i Vanjskotrgovinske komore BiH su na sastanku sa predsjedavajućim Vijeća ministara BiH, Denisom Zvizdićem ukazali na potrebu za boljom saradnjom institucija vlasti, kako bi se usaglasila zakonska rješenja na entitetskim nivoima i zaštitili domaći proizvođači/dobavljači od mogućih prevara inostranih trgovinskih lanaca.

Predstavnici poslodavaca informisali su predsjedavajućeg Vijeća ministara BiH Denisa Zvizdića o svakodnevnim problemima i važnosti angažmana institucija kako bi domaći proizvođači bili ravnopravni sa inostranom konkurencijom kod naplate PDV-

a na robu iz BiH u tranzitu.

Oni su tražili od Zvizdića da privrednim subjektima bude omogućeno fleksibilnije plaćanje PDV-a, naprimjer do kraja mjeseca, umjesto do 10., čime bi se uvelikoj olakšalo njihovo poslovanje.

Predstavnici poslodavaca istakli su da je potrebno što prije pokrenuti ekonomsko-socijalni dijalog na nivou BiH i institucionalizovati saradnju institucija svih nivoa vlasti i poslodavaca osnivanjem ekonomsko-socijalnog vijeća BiH.

Zvizdić se saglasio sa potrebom institucionalizovanja saradnje BiH i poslodavaca, te istakao da komunikacija vlasti i poslodavaca mora biti neprekidna da bi institucije mogle pravovremeno rješavati probleme privrednika.

On je istakao da će Vijeće ministara BiH pokušati naći modalitete za podsticaj razvoja malih i srednjih preduzeća, kao okosnice zapošljavanja, posebno podsticajima za otvaranje pogona za veću finalizaciju proizvoda u metalnoj i drvoj industriji, te poljoprivredi.

Zvizdić je naglasio da je do sada i ekonomска diplomacija BiH bila zanemarena, te da je to važan segment u kome se treba unaprijediti saradnja DKP mreže BiH i VTK BiH.

Sastanku su prisustvovali potpredsjednik VTK BiH Bruno Bojić, predsjednik Udruženja poslodavaca u Federaciji FBiH Sefudin Čengić, direktor Udruženja poslodavaca u FBiH Mladen Pandurević i predsjednik Udruženja poslodavaca Brčko distrikta Ševal Suljkanović.

Predstavnici UP FBiH, VTK BiH , UP BD na sastanku sa predsjedavajućim Vijeća ministara BiH Denisom Zvizdićem

Transparency International BiH predložio tri amandmana na Zakon o javnim nabavkama

Transparency International Bosne i Hercegovine danas je na konferenciji „Unapređenje Zakona o javnim nabavkama“ u Sarajevu predstavio analizu i inicijativu za unapređenje Zakona o javnim nabavkama, s fokusom na povećanje transparentnosti i prevenciju korupcije u toj oblasti.

Na konferenciji su prisustvovali i predstavnici Udruženja poslodavaca FBiH koji su ovom prilikom prezentovali naše amandmane na pomenuti Zakon. Tom prilikom su organizatori konferencije obećali da će pri pokretanju inicijative za unapređenje Zakona o javnim nabavkama uzeti u obzir i amandmane našeg Udruženja.

Predsjedavajući Odbora direktora Transparency International BiH Emir Đikić podsjetio je da je Zakon o javnim nabavkama usvojen prošle godine i da su u prethodnom periodu izmijenjene odredbe u Evropskoj uniji vezane za direktive o javnim nabavkama.

Predlažemo tri amandmana na ovaj zakon, koji su krucijalni u ovom trenutku zbog veće transparentnosti Zakona. To su da se definije sukob interesa u skladu s novim direktivama EU, da

se pojačaju kaznene odredbe u Zakonu i da se obavežu institucije da prave svoje planove nabavki u tekućoj godini, da bi se osigurala transparentnost nabavki - kazao je Đikić.

U nedavnom istraživanju koje je provodila Antikorupcijska mreža ACCOUNT pokazalo se, između ostalog, da od ukupnog broja anketiranih ugovornih organa, njih 76 uopće ne sačinjava godišnje planove nabavki. Također, ustanovljeno je da 47,2 posto ugovornih organa nije provelo nijedan otvoren postupak u 2013. godini, iako bi taj postupak u javnim nabavkama trebao biti pravilo, a svi ostali izuzetak.

Direktor projekta ACCOUNT Eldin Karić naglasio je da Zakon o javnim nabavkama nije ispunio svoj cilj, a to je da se smanji korupcija u javnim nabavkama.

- Mi ćemo i dalje insistirati na ovim amandmanima za koje tvrdimo da će u velikoj mjeri smanjiti korupciju. Sam podatak da se 75 posto javnih nabavki obavlja pregovaračkim postupkom bez objave u javnosti je katastrofaln.

Taj procent u normalnim zemljama kreće se pet posto - istakao je Karić. Radi izmjena Zakona o javnim nabavkama, potvrđio je da se pregovara s vladajućim političkim strankama, koje su „dale uvjetnu podršku“, dodajući da „nikome ne vjeruju dok to ne postane dio zakona“.

Konferencija se održava u sklopu Programa održivosti civilnog društva u BiH (CSSP), koji je finansijski podržala Američka agencija za međunarodni razvoj (USAID) i britanska ambasada u BiH, a u okviru kojeg se TIBiH i Centar za istraživačko novinarstvo fokusiraju na jačanje zakonskog okvira u oblasti javnih nabavki, sukoba interesa i imovinskih kartona.

Delegacija Udruženja poslodavaca FBiH u posjeti BusinessEurope-u, Europskoj komisiji i Europskom parlamentu

Udruženje poslodavaca FBiH i regionalne delegacije predstavnika poslodavačkih organizacija, boravila je u četvorodnevnoj studijskoj posjeti Briselu. Posjeta je organizovana u okviru projekta „Jači socijalni dijalog u zemljama Zapadnog Balkana“ koji je finansiran od strane Evropske unije, a čiji je lider u implementaciji UPCG.

Navedena projektna aktivnost imala je za cilj jačanje kapaciteta socijalnih partnera, kao i njihovo bliže upoznavanje sa evropskim socijalnim dijalogom, procesom pristupanja u EU i institucijama Evropske unije. Regionalnu delegaciju činili su i projektni partneri - predstavnici poslodavačkih organizacija iz Albanije, Makedonije, Srbije, Crne Gore, Republike Srpske i Federacije Bosne i Hercegovine.

Za vrijeme boravka u Briselu, organizovan je niz sastanaka sa evropskim zvaničnicima. Tokom susreta sa Jean-Eric Paqueom, direktorom za Zapadni Balkan pri Generalnom direktoratu Evropske komisije (EK) za susjedsku politiku i pregovore o proširenju, učesnici delegacije upoznati su sa ostvarenim napretkom pojedinih zemalja u procesu integracija, kao i prioritetnim oblastima koje je u cilju bržeg pristupanja EU neophodno dalje jačati.

Održani su i sastanci sa predstavnicima Evropske Komisije – šefom Sektora za civilno društvo i socijalnu i teritorijalnu saradnju u Direktoratu EK za susjedsku politiku i pregovore o proširenju Nikolom Bertolinijem i program menadžerom u ovom Direktoratu Bo Capermanom, sa kojima je razgovarano o mogućnostima finansiranja aktivnosti namijenjenih jačanju socijalnog dijaloga u zemljama regiona.

Predstavnici UP FBiH i UUP RS ispred zgrade BusinessEurope-a

Uslijedili su susreti sa Danny Scheerlinckom, predstavnikom Direktorata EK za zapošljavanje, socijalnu politiku i inkluziju, te predstavnicima Businesseurope (Evropsko udruženje poslodavačkih organizacija), i poslodavačkih organizacija Poljske i Njemačke, a na temu evropskog socijalnog dijaloga i njegovog funkcionisanja iz ugla EK i ugla poslodavaca.

Prema ocjeni članova regionalne delegacije, studijska posjeta Briselu i ukupno učešće poslodavačkih organizacija u projektu „Jači socijalni dijalog u zemljama Zapadnog Balkana“, značajno će doprinijeti daljem razvoju socijalnog dijaloga (na nacionalnom i lokalnom nivou), kao i realizaciji aktivnosti koje će u ovim zemljama biti sproveđene u okviru procesa pridruživanja EU.

Predstavnici UP FBiH i UUP RS ispred zgrade Europske komisije

Borba sa sivom ekonomijom

Preduvjet za investicije u Jugoistočnoj Evropi

Dana 28.04.2015.godine u Parlamentarnoj skupštini BiH održana je konferencija "Borba sa sivom ekonomijom, preduvjet za investicije u Jugoistočnoj Evropi", u organizaciji Vijeća stranih investitora BiH i RCC-a, uz podršku Vijeća ministara BiH, Nj.E. Predsjedavajućeg, gdina. Denisa Zvizdića.

Ova Konferencija, je prva ovakve vrste, gdje su kompanije iz cijele regije, imale priliku govoriti o poteškoćama sa kojima se susreću u nelojalnoj konkurenciji sa sivom ekonomijom.

Sagovornici su bili ministri, šefovi poreskih uprava, šefovi carina i predstavnici različitih vladinih agencija iz sedam zemalja.

Investitori iz Srbije, Hrvatske, Makedonije, Crne Gore, Kosova, Albanije i BiH koji posluju u skladu sa

zakonom, te izmiruju poreske obaveze govorili su o neregistriranoj ekonomiji koja im otežava poslovanje.

Siva ekonomija je često nevidljiva, ali su njene posljedice opasne i dalekosežne, zato je svaki primjer dobrodošao.

Na pomenutoj konferenciji prisustvovali su i predstavnici Udruženja poslodavaca FBiH, te članice našeg Udruženja koji su ovom prilikom dali inute za buduće aktivnosti Vijeća stranih investitora i RCC-a.

Kroz interaktivan dijalog sa drugim privrednicima i predstvincima vlada zemalja regiona izdejstvovani su prijedlozi, koji su najbolji načini za suzbijanje sive ekonomije u regionu.

Obraćanje Predsjedavajućeg Vijeća ministara BiH Denisa Zvizdića

Nakon godinu i po poslodavci, Sindikat i Ministarstvo rada, za jednim stolom. Osnova: nacrt Zakona o radu iz 2012.

Predstavnici UP FBiH, SSS BiH i Ministarstva rada i socijalne politike FBiH

Dana 20. aprila 2015. godine održan je sastanak između predstavnika Udruženja poslodavaca FBiH, Saveza samostalnih sindikata BiH i Ministarstva rada i socijalne politike FBiH. Tema razgovora bila je Nacrt Zakona o radu FBiH o kojem se već godinama vode rasprave.

"Mi imamo 37 amandman, s tim da smo te amandmane provjeravali sa nekoliko eksperata iz oblasti radnog prava, i vjerovatno ćemo od pet-šest odustati, jer smo dobili od njih upozorenje da nisu u skladu sa međunarodnim konvencijama", ističe Mladen Pandurević,

direktor Udruženja poslodavaca FBiH.

Ne odustajemo od borbe protiv svega što bi umanjilo prava radnika, kaže prvi čovjek Sindikata. Bez kolektivnog ugovora ne smije se ostati ni jedan dan, dodaje. Ostaje i glavna bojazan. Ne odustajemo od borbe. Ukidanjem ugovora o radu na određeno i neodređeno, a ovaj Zakon to ne tretira, te imajući u vidu ekspoze Premijer Novalića i podrške MMF-a mi smo i dalje predostrožni.

Mi moramo ići u pravcu usvajanja ovog Zakona, ne zato što to kaže MMF, poslodavci ili Vlada već zato što to nama kao

društvu treba, rekao je Premijer Novalić.

Ministar Mandilović je naglasio da će Zakon sigurno biti usvojen i da će on biti takav da će sve strane biti zadovoljne i sve strane podjednako nezadovoljne, to je jednostavno tako.

Na sastanku je zaključeno da će u narednih 10 dana svoje primjedbe dostaviti predstavnici Sindikata i predstavnici Poslodavaca, te da će se o tim primjedbama raspravljati na sjednici Ekonomsko-socijalnog vijeća za teritorij FBiH.

SINDIKAT PROTIV REFORME RADNOG ZAKONODAVSTVA

Na XXVII proširenoj sjednici Upravnog odbora Udruženja poslodavaca FBiH dat je mandat predstavnicima poslodavaca u Ekonomsko-socijalnom vijeću za teritorij FBiH za pregovaranje u okviru amandmana UP FBiH, te da mogu potpisati Sporazum o rezultatima pregovora sa socijalnim partnerima.

Da li poruke i izjave predstavnika Saveza samostalnog sindikata BiH predstavljaju povjerenje i dobar osnov za vođenje socijalnog dijaloga u dobroj vjeri, a što je jedan od glavnih principa Međunarodne organizacije rada (Konvencije 98., 144. i 154.)!?

No, i pored svega toga Udruženje poslodavaca FBiH je spremno voditi dijalog sa socijalnim partnerima na bazi uzajamnog uvažavanja i izgradnje povjerenja.

Spremni smo za dogovor ali nećemo

prihvatići ucjene. Spremni smo i dalje raditi na izgradnji međusobnog povjerenja i pregovarati u dobroj vjeri.

Sindikat nije naš protivnik i reforma radnog zakonodavstva ne predstavlja utakmicu koja će imati pobjednika i poraženog.

Rješenja moraju biti opšte društveno prihvatljiva i zasnovana na međunarodnim konvencijama i dobrim primjerima iz zemalja Europske unije.

Sindikati će rušiti vlast ako se usvoji Zakon o radu kojim se umanjuju radnička prava

Održavanjem proširene sjednice Kantonalnog odbora Saveza samostalnih sindikata (SSSBiH) Kantona Sarajevo pod motom "NE novom Zakonu o radu kojim se umanjuju radnička prava" u Sarajevu nastavljene su aktivnosti iz Operativnog plana Saveza na sprječavanju najavljenog ukidanja kolektivnih ugovora, ugovora o radu na neodređeno vrijeme i smanjenja plaća.

Predsjednik Kantonalnog odbora SSSBiH Kantona Sarajevo Franjo Rener istakao je da je sjednici prisustvovalo oko 80 predsjednika sindikalnih organizacija koji zastupaju oko 38.000 radnika čime je započeta akcija mobilizacije članstva radi sprječavanja usvajanja takvog zakona. Podsjetio je da su SSSBiH i Savez sindikata Republike Srpske u Konfederaciji i da će,

ukoliko se desi da novi Zakon o radu bude usvojen bez saglasnosti sindikata, biti primorani da radikalnim mjerama na području cijele Bosne i Hercegovine građane "dignu na noge".

Predsjednik Samostalnog sindikata osnovnog obrazovanja i odgoja FBiH Saudin Sivro pozvao je bh. političare i posebno predstavnike poslodavaca da prestanu širiti laži među radnicima i građanima kako je predloženi Zakon o radu dobar za njih, jer bi on zemlju odveo u pravni haos.

Rekao je da usvajanjem takvog zakona ne bi postojala osnova za isplatu plaća bilo kojem radniku u BiH, te da će Sindikati biti u stanju blokirati Parlament da to ne bi bilo usvojeno.

Sivro je potcrtao da će SSSBiH rušiti vlast ukoliko ona usvoji takav Zakon

o radu. Predsjednik SSSBiH Ismet Bajramović kazao je da će prije rasprave o novom Zakonu o radu biti postavljen uvijet da budu uvojeni Zakon o socijalnom zbrinjavanju radnika i Zakon o povezivanju staža.

Po njegovim riječima, oni koji zagovaraju umanjenje prava radnika i lakša otpuštanja su sebe davno zbrinuli i dobro žive za razliku od onih koji rade za minimalnu platu. U sklopu obilježavanja 1. maja - Međunarodnog praznika rada, Savez samostalnih sindikata BiH organizira protestno okupljanje članova organa Saveza i granskih sindikata-članica Saveza pod motom "NE novom Zakonu o radu kojim se umanjuju radnička prava!".

Autor: Dnevni avaz
(30.04.2015.godine)

Ukoliko se usvoji novi prijedlog zakona o radu SSS BiH će organizirati štrajkove, prosvjede i referendum

Ukoliko se suprotno stavu Saveza samostalnih sindikata BiH (SSS BiH) usvoji novi prijedlog zakona o radu Sindikat će organizirati štrajkove, prosvjede i referendum, kazao je u ponedjeljak u Mostaru predsjednik tog sindikata BiHsмет Bajramović.

Dodao je kako će jedno od referendumskih pitanja glasiti "Jeste li za izmjenu zakona o radu koji ide na štetu radnika?", dok će se drugo odnositi na izmjenu ustava kako bi se, kako je kazao, u BiH konačno dozvolila mogućnost da se mogu provesti prijevremeni izbori.

Izmjene zakona o radu, uz ostalo, predviđaju ukidanje ugovora o radu na neodređeno vrijeme, potpunu nesigurnost radnih mesta,

stavljanje van snage postojećih kolektivnih ugovora, smanjenje najnižih plaća, te formiranje agencija za privremeno zapošljavanje, naglasio je Bajramović, ustvrdivši kako te izmjene pretvaraju radnike u robeve.

Po njegovim riječima, Sindikat je spreman na socijalni dijalog s partnerima u vlasti u kojem će tražiti rješenja koja će dovesti do novih zapošljavanja, a ne do umanjenja stečenih prava radnika. Predsjednik SSS BiH odbacio je i razne tvrdnje međunarodnih finansijskih institucija, udruženja poslodavaca, kao i pojedenih predstavnika vlasti da su osnovni uzroci nezaposlenosti u BiH zakon o radu i kolektivni ugovori.

"Vlasti i međunarodna zajednica govore da štitimo neradnike, no i po važećem zakonodavstvu, sve one koji ne rade svoj posao poslodavac može otpustiti" – kazao je Bajramović, naglasivši kako ga baš zanima kako se po zakonu i kolektivnim ugovorima radnici ne mogu otpuštati kada je do sada u Federaciji bez posla ostalo 12 500 radnika.

Što se tiče najave o smanjenju najniže plaće i satnice, Bajramović ističe kako bi, ukoliko dođe do smanjenja najniže satnice, mladi ljudi s fakultetskom diplomom trebali raditi mjesečno za oko 120 eura.

Naglasio je kako je položaj radnika i s važećim zakonodavstvom težak jer se propisi i kolektivni ugovori u praksi ne primjenjuju.

Što se tiče kaznenog gonjenja poslodavaca koji redovito ne isplaćuju plaće i doprinose radnicima, Bajramović ističe kako naše zakonodavstvo predviđa kaznenu odgovornost za takve poslodavce, međutim, do sada je donesena samo jedna i to nepravomoćna presuda protiv vlasnika firme iz Kakanja, koji nije uplaćivao doprinose. Inače, u Mostaru je održan sastanak predstavnika SSS BiH sa Hercegovačko-neretvanskim županijskim odborom SSS BiH, nakon čega će Savez obići sve županije gdje će održati sastanke s predstvincima granskih sindikata te raspravljati o izmjenama zakona o radu i kolektivnim ugovorima.

Autor: Fena/Moj portal (14.05.2015.godine)

Sindikati poručili: Nećemo prihvati novi Zakon o radu koji srozava radnička prava

“Poslodavci, a na neki način i vlasti, pokušavaju razbiti jedinstvo sindikata i radnika. Moje je mišljenje da, ko god kaže da se slaže sa Zakonom o radu koji smanjuje radnička prava, ne može biti član sindikata”, rekao je Ismet Bajramović.

Donošenje novog Zakona o radu BiH trakovica je koja traje već skoro deceniju. No, uvjetovanje MMF-a, koji prijeti da će obustaviti stand by aranžaman, ubrzalo je proces donošenja ovog zakona. Iako još uvijek nije poznat cijeli nacrt zakona, sindikalisti su danas poručili da im zakon, posebno dijelovi zakona o kojima se spekulira u javnosti, nisu prihvatljivi. Prema informacijama koje su se pojavile u javnosti, novim Zakonom o radu ukinuli bi se kolektivni ugovori te ugovori na neodređeno, što, kako kažu iz Saveza samostalnih sindikata BiH, dodatno srozava ionako mizerna radnička prava. Pero Obad, predsjednik sindikata Hrvatskih telekomunikacija i predstavnik Saveza samostalnih sindikata BiH u pregovorima s vlastima, smatra da je jasno u čijem interesu je donošenje ovakvog zakona. “Najdirektnije preporuke i miješanje u takav zakon odgovara onima koji traže ovaj zakon, a to je MMF, Svjetska banka, Brisel... Pa imamo li mi domaće pameti, pitamo li mi išta naše građane, naše radnike”, kaže Obad koji naglašava da su osnovni ciljevi novog zakona smanjiti otpremnine, cijenu rada i druga radnička prava.

Obad naglašava da oni nisu protiv donošenja zakona ali traže da se stanje realno sagleda. “Šta je sa ostalim sistemskim zakonima, šta je s programima zbrinjavanja na svim nivoima? Ne, o tome se ne govori, već se podvaljuje govoreći da će svi naši problemi biti riješeni ako usvojimo zakon kako nam oni predlažu”, kaže Obad.

Novi sastanak na kojem će učestvovati predstavnici sindikata, poslodavaca i Vlade Federacije BiH, trebao bi biti održan u ponedjeljak.

SSS BiH usvojio je i operativni plan kojim je predviđeno da se organiziraju sastanci svih granskih sindikata na kojem bi se objasnilo šta donosi novi Zakon o radu.

“Poslodavci, a na neki način i vlasti, pokušavaju razbiti jedinstvo sindikata i radnika. Moje je mišljenje da, ko god kaže da se slaže sa Zakonom o radu koji smanjuje radnička prava, ne može biti član sindikata”, rekao je Ismet Bajramović, predsjednik SSS BiH.

“Aktuelni sindikat ima velikih problema sa implementacijom trenutnog Zakona o radu, odnosno kolektivnih ugovora u dijelu koji se odnosi na visinu plaća. A samo možemo zamisliti šta bi bilo da se kolektivni ugovori u potpunosti ukinu”, dodaje Bajramović. On posebno problematičnom smatra činjenicu da Vlada Federacije BiH još uvijek nije javno izašla sa nacrtom ili prijedlogom zakona o radu. “Sramno je da ni mi u Sindikatu nemamo taj novi nacrt zakona. Čas dobijemo jedan, čas drugi nacrt”, ističe Bajramović.

Što se tiče akcija koje će sindikat poduzeti ako vlasti nastave proces usvajanja ovakvog zakona, saopćeno je da će biti poduzete sve mjere sindikalnog aktivizma, uključujući i proteste. “Ja vam garantujem da će protesta biti ako se bude išlo u tom smjeru da se usvoji ovakav zakon”, kaže Bajramović.

Sindikalista Saša Živković smatra kako su priče da je sadašnji Zakon o radu prepreka novim radnim mjestima netačne. “Da je tako, onda bi zemlje trećeg svijeta imale najveći broj zaposlenih. Ali, gle čuda, to nije tako”, kaže Živković. On je pozvao sve članove sindikata, simpatizere, pa i sve one koji nisu članovi SSS BiH da im se pridruže u sindikalnoj borbi. “Ako zakon bude usvojen, mi ćemo uskoro postati zemlja trećeg svijeta za zapadne zemlje čiji ambasadori guraju usvajanje novog zakona. A ti ambasadori ovaj zakon guraju jer je to u interesu njihovih kompanija”, ističe Živković.

Ismet Bajramović, predsjednik SSS BiH za Klix.ba je potvrđio da povodom 1. maja neće biti organizirani protesti. Taj dan sindikalisti će obilježiti sastankom svih predstavnika sindikata, koji će biti održan u Tuzli. Bajramović očekuje prisustvo najmanje 1.000 sindikalista.

Autor: Klix.ba (17.04.2015.godine)

Sindikati: Predloženi Zakon o radu sveo bi BiH na nivo zemalja trećeg svijeta

Predsjednik Saveza samostalnih sindikata BiH Ismet Bajramović rekao je da nijedan član Saveza nema pravo kazati da je prihvatljiv zakon o radu kojim se smanjuju otpremnine, ukidaju kolektivni ugovori i preferiraju ugovori o radu na određeno, smanjuje cijena rada.

Predsjednik Sindikata HT Mostar Pero Obad izjavio je danas u Sarajevu da sindikati nisu protiv donošenja novog zakona o radu, ali žele da budu dobro definirana najbitnija pitanja koja će se ticati i budućih generacija radnika.

On je u Sarajevu, na konferenciji za medije "U susret novom zakonu o radu", održanoj u pauzi sjednice Predsjedništva Sindikata HT Mostar, istakao da brojne zemlje EU, ali i naše regije koje su ukinule kolektivne ugovore imaju velike stope nezaposlenosti što je dokaz da to nije uzrok nezaposlenosti kako tvrde pojedini predstavnici ambasada, međunarodnih finansijskih institucija, bh. vlasti i udruženja poslodavaca.

Obad je naglasio da njih treba pitati odakle sada u BiH 560.000 nezaposlenih i istovremeno 90 milionera koji su se obogatili preko leđa radnika i građana, a institucije nijednog od njih nisu pitale na koji način su došli do bogatstva jer je lakše za sve ekonomski probleme okriviti radno zakonodavstvo i radnike.

Dodao je da Sindikat HT Mostar želi dati podršku Savezu samostalnih sindikata (SSSBiH) i svim granskim sindikatima u zajedničkim aktivnistima putem Operativnog plana koji su pripremili kao odgovor na eventualne pokušaje da bez konsultacija sa sindikatima bude usvojen novi zakon o radu.

Dopredsjednik Sindikata HT Mostar Saša Živković potcrtao je da bi, kad bi bilo istina da su prava radnika prepreka zapošljavanju i razvoju, zemlje trećeg svijeta u kojima nema kolektivnih ugovora i zaštite radnika bile najbogatije, a ustvari su jako siromašne i nerazvijene sa stanovništvom koje živi u bijednim uvjetima.

S druge strane, naveo je da jednu od najstabilnijih ekonomija u svijetu ima Njemačka u kojoj su zagarantirana prava radnika, u odnosu na BiH, izuzetno visoka, što izaziva strah da bismo primjenom onoga što predviđa novi zakon o radu za 10 ili 20 godina mogli pasti na nivo zemalja trećeg svijeta.

Živković je rekao da je u ovom trenutku najbitnije jedinstvo sindikata u BiH, jer ako bude usvojen takav zakon o radu neće bitno ko je u rukovodstvu sindikata ili SSSBiH jer ćemo vremenom svi biti obespravljeni do te mјere da će strani vlasnici kapitala, kojima je u interesu takav ZOR, moći s bh. radnicima raditi šta hoće.

Istakao je da strani ambasadori insistiraju na usvajanju takvog ZOR-a, ne iz želje da bh. stanovništvo bolje živi, nego iz interesa da njihove kompanije imaju što veći profit i da njihovo stanovništvo što bolje živi, te da ako nismo u stanju to shvatiti onda možda i ne zaslužujemo ništa bolje.

Predsjednik Saveza samostalnih sindikata BiH Ismet Bajramović rekao je da nijedan član Saveza nema pravo kazati da je prihvatljiv zakon o radu kojim se smanjuju otpremnine, ukidaju kolektivni ugovori i preferiraju ugovori o radu na određeno, smanjuje cijena rada.

Naveo je da predstavnici poslodavaca pokušavaju ubijediti predsjednike pojedinih granskih sindikata da je ZOR dobar da bi zavadiili radničku klasu tvrdnjama da se on odnosi na organe uprave a ne na realni sektor.

Bajramović je pojasnio da se zakon o radu više odnosi na realni sektor nego na organe uprave jer oni imaju poseban zakon o plaćama i naknadama u organima vlasti, a da to potvrđuje i oštro protivljenje sindikata rudara i metalaca izmjenama ZOR-a, koji je radnički ustav.

Autor: Fena/Abrašmedia (17.04.2015. godine)

SAVEZ SAMOSALNIH SINDIKATA

BOSNE I HERCEGOVINE

KANTONALNI ODBOR

ZE – DO KANTONA

Fra Ivana Jukića br. 1

CONFEDERATION OF INDEPENDENT TRADE

UNIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

CANTONAL BOARD OF THE

ZE – DO CANTON

tel./fax: 387 32 / 409-032

e-mail: sindikat.zdk@hotmail.com

U vezi sa aktuelnim, vrlo ozbiljnim napadima na važeće radno zakonodavstvo i stečena prava radnika, s krajnjim ciljem donošenja novog Zakona o radu isključivo po mjeri poslodavaca, međunarodnih finansijskih i drugih institucija koje su u službi interesa kapitala, Kantonalni odbor Saveza samostalnih sindikata BiH Zeničko-dobojskog kantona u prošrenom sastavu na sjednici održanoj dana 24.04.2015. godine u Zenici usvaja

PROGLAS

Kantonalnog odbora Saveza samostalnih sindikata BiH Zeničko-dobojskog kantona

1. ZAKON O RADU JE RADNIČKI USTAV i ne može biti donesen bez saglasnosti radnika i sindikata.
2. Zakon o radu nije samo Zakon o radu, on je mnogo više od toga! Radni odnos, kao najvažniji institut Zakona o radu, nije samo obični ugovorni odnos između poslodavca i radnika. Radni odnos je društveni odnos i kvalitet radnog odnosa kroz materijalno obeštećenje za uloženi umni ili fizički rad radnika, odnosno plaću, koji određuje našu egzistenciju i egzistenciju naših porodica, našeg društva i naše države. Radna mjesta, kvalitetan radni odnos i adekvatno plaćen rad određuju standard naše zajednice, našeg društva i naše države.
3. Lažu svi oni koji kažu da je važeći Zakon o radu prepreka za poslovanje, investiranje, otvaranje novih radnih mesta i nova zapošljavanja. Zaboravljuju da su glavne prepreke u pravnoj, ekonomskoj i socijalnoj nesigurnosti koju proizvode oni koji u naše ime vladaju, oni koji se ponašaju kao gospodari života i smrti. Glavna prepreka za razvoj i zapošljavanje je naša neodgovorna, nesposobna i korumpirana vlast koja u kontinuitetu proizvodi nestabilan politički i ekonomski ambijent. To je naša vlast koja je kroz kriminalnu privatizaciju opljačkala i još pljačka naše fabrike i predaje ih u ruke profiterima, bliskim političkim i rodačkim tajkunima, vlast koja je ukinula na stotine hiljada radnih mesta istjerujući radnike iz fabrika na ulice. Ista ta vlast godinama privilegije svoje moćnike, štiti ih od zakona svojim utjecajem na pravosudnu vlast i tužilaštva, poreske uprave i inspekcijske organe i dozvolja im da ne plaćaju poreze i doprinose. Ista ta vlast, štiteći svoje profitera i kriminalce stvara nelojalnu konkurenčiju i ubija sve poštene privrednike i poduzetnike koji hoće da rade po zakonu, namećući im prevelike obaveze po različitim osnovama, koje nisu u stanju izvršavati i koji kao takvi budu zbrisani iz privrednog života zemlje. To je naša vlast, to su naši vlastodršci koji nas ne smatraju svojima.
4. Obmanjuju javnost svi oni koji kažu da su prepreka za nova zapošljavanja Koletivni ugovori, svi oni koji kažu da su Kolektivnim ugovorima radnici previše zaštićeni - zaštićeni do te mjere da ih ne mogu nikako otpustiti. To je čista laž, jer nikada na ovim prostorima nije otpušten veći broj radnika nego što ih je otpušteno u posljednjih nekoliko godina. Obmanjuju javnost da je Kolektivnim ugovorima definisana prevelika cijena rada. I to je laž, jer je prema našim Kolektivnim ugovorima prosječna dnevničica radnika manja od satnice radnika u Njemačkoj, Italiji ili Austriji.
5. ŠTA JE NJIHOV CILJ? Njihov cilj je da izmjenama Zakona o radu i ukidanjem Kolektivnih ugovora ukinu pravne norme koje štite radnike. Prosto rečeno, oni hoće da razoružaju radničku klasu i da je ostave potpuno obespravljenu. Oni hoće da novim Zakonom o radu ukinu radni odnos na neodređeno

vrijeme, preferirajući radni odnos na određeno vrijeme. Jednostavnije i jasnije rečeno - oni hoće radni odnos pretvoriti u robovlasnički odnos. Takvu namjeru planiraju realizirati uvođenjem u Zakon tzv. „Agencija za iznajmljivanje radnika”. Oni hoće sve slobode na uštrb sloboda i prava radnika, da primaju kad hoće i koga hoće, a da otpuštaju radnike po svom nahodenu bez bilo kakvih obaveza prema njima. Oni zbog toga hoće Zakon o radu po svojoj mjeri i ukidanje Kolektivnih ugovora. Oni više ne pišu i ne govore jezikom razumnim za svakog radnika i građanina. Tako oni hoće, kako kažu, za naše bolje sutra, na putu prema Evropskoj uniji, uvesti fleksibilizaciju tržišta rada, na praznom prostoru, koje zapravo kod nas i ne postoji.

Obzirom da smo mi radnička organizacija, potrudili smo se da našim radnicima, našim članovima sindikata i javnosti prevedemo na razuman jezik taj njihov termin fleksibilizacije i odštampali letak koji ste danas imali priliku pročitati. Želimo da taj letak bude dostupan svakom članu našeg sindikata, a iste čemo u slučaju potrebe na ulicama naših gradova podijeliti i svim građanima.

6. Oni naravno imaju i svoju strategiju na putu do neljudskog i prljavog cilja - novcem iz naših džepova. Političari rasipaju naše pare iz Budžeta i stvaraju svoja lična bogatstva. Ovi drugi, njihovi bliski prijatelji, profiteri koji su opljačkali i prisvojili naše fabrike također su stekli ogromna bogatstva. Oni imaju moć u prljavo stečenom novcu. Oni našim novcem plaćaju razne samozvane i nadobudne ekonomski analitičare i eksperte, Hertiće i Murtiće, da javno istupaju u njihovu korist i razvlače pamet svima nama papagajskim pričama da su za teško ekonomsko-socijalno stanje našeg društva krivi radnici, Kolektivni ugovori i na kraju njihove interesne organizacije tj. sindikati. Oni hoće da nas posvadaju između različitih sindikata, a idu i do te mjere da posvadaju roditelje i djecu na način da proturaju priču kako se mladi ne mogu zaposliti zato što njihovi roditelji imaju radni odnos na neodređeno vrijeme. Oni hoće da posvadaju naše članove sindikata sa njihovim sindikalnim rukovodstvima.
7. Šta mi hoćemo? IMAMO LI MI NAŠU STRATEGIJU? DA, IMAMO! Savez samostalnih sindikata ima svoju strategiju! Mi nemamo novac, ali imamo najveću moć. Naša najveća moć su radnici, naši članovi. Naša moć je masa udruženih radnika. Mi se mobilišemo za odbranu naših prava, prava koja nam niko nije dao i prava za koja su se borili naši prethodnici. Mi se mobilišemo i za odbranu prava naše djece i budućih pokoljenja. I današnji skup je mobilizacija.
8. U skladu sa našom strategijom donijeli smo sljedeće odluke:
 - Imamovali smo komisiju eksperata iz oblasti radnog prava;
 - Imenovali smo pregovarački tim i definisali minimum ispod koga nećemo dati našu saglasnost na njihov Zakon o radu;
 - Donijeli smo odluku o referendumu. Niko iz Saveza sindikata BiH nema pravo i neće potpisati nikakav pristanak na Zakon o radu sve dok referendumom, na kojem će se izjašnjavati svi članovi sindikata pojedinačno, ne budemo dobili neophodnu većinu glasova;
 - Mi imamo i strategiju za slučaj da pokušaju da nas prevare, kao što to obično i rade: Ukoliko samovoljno, bez saglasnosti sindikata, upute u parlamentarnu proceduru prijedlog Zakona o radu na usvajanje, mi blokiramo Federalni parlament i organizujemo proteste i štrajkove.

Za uspjeh naših akcija moramo biti budni i spremni. Pozivamo vas, drage kolegice i kolege, danas prisutni na ovoj proširenoj sjednici, i sve druge naše članove koje ćete vi pozvati, da budemo budni i spremni da na poziv Saveza samostalnih sindikata BiH u slučaju potrebe u najkraćem mogućem vremenu budemo pred Parlamentom i da spriječimo donošenje Zakona o radu koji neće biti po mjeri radnika.

PORUKA granskog predsjednika Selvedina Šatorovića i dopredsjednika SSS BiH direktoru UP FBiH

Granski predsjednik Selvedin Šatorović i dopredsjednik SSS BiH, po funkciji član delegacije SSS BiH u ESV FBiH, na svom FB profilu u večernjim satima u ponedjeljak, 04.05.2015. godine, napisao, citiramo: *"Direktor Udruženja poslodavaca gđin. Pandurević izjavi da, kada bi predstavnici Sindikata prihvatali prijedloge i stavove poslodavaca po pitanju Zakona o radu, svi sindikalci bi morali podnijeti ostavke.*

Šatorović je na svom FB profilu napisao citiramo "možemo konstatovati da je direktor Udruženja poslodavaca FBiH Mladen Pandurević, od večeras postao persona non grata za sve radnike u BiH. Mi ćemo dotičnom gospodinu, osvjeđenočenom rušitelju radničkih prava u BiH, odgovoriti da smo spremni ići do kraja, baš kao i 21. maja i to sa jasnom porukom: "NE! Novom Zakonu o radu kojim se umanjuju radnička prava!!!".

Šatorovićev FB status prenesen je na web stranici Samostalnog sindikata osnovnog obrazovanja i odgoja FBiH - Kantonalni odbor Samostalnog sindikata osnovnog obrazovanja i odgoja Kantona Sarajevo.

Mladen Pandurević, persona non grata!

Objavljeno utorak, 05 Maj 2015 08:41 Autor webmaster

Nakon što naš granski predsjednik Selvedin Šatorović i dopredsjednik SSS BiH, po funkciji član delegacije SSS BiH u ESV FBiH, na svom FB profilu u večernjim satima u ponedjeljak, 04.05.2015. godine, napisao, citiramo: "Direktor Udruženja poslodavaca gđin. Pandurević izjavi da, kada bi predstavnici Sindikata prihvatali prijedloge i stavove poslodavaca po pitanju Zakona o radu, svi sindikalci bi morali podnijeti ostavke..."

Moj Mladene, ako ikad ijedan sindikalac prihvati da se ukinu Ugovori o radu na neodređeno i da se ukinu Kolektivni ugovori, taj "sindikalac" ne treba dati ostavku. Takođe sindikalnom Kvinsingu ću lično donirati 3l benzina da javno izvrši samospaljivanje kao Jan Palah i tako postane, ne simbol savremene borbe, nego simbol savremene izdaje." - i pregledom izjave g-dina Pandurevića (<http://www.federalna.ba/bhs/vijest/129725/video-oprecni-stavovi-oko-zakona-o-radu>), možemo konstatovati da je direktor Udruženja poslodavaca FBiH Mladen Pandurević, od večeras postao persona non grata za sve radnike u BiH.

Mi ćemo dotičnom gospodinu, osvjeđenočenom rušitelju radničkih prava u BiH, odgovoriti da smo spremni ići do kraja, baš kao i 21. maja i to sa jasnom porukom:

"NE! Novom Zakonu o radu kojim se umanjuju radnička prava!!!"

SINDIKATI I MMF:

Trajanje kolektivnih ugovora i dalje glavni

i lider Sindikata radnika u rudarstvu FBiH. I on nam je potvrdio kako predstavnici MMF-a nisu okolišali oko potrebe novog zakona o radu u kojem će kolektivni ugovori biti ograničeni. Kaže kako sindikati nikada neće raditi na štetu radnika, donositi odluke koje će osiromašivati radnike, ozakoniti brutalniji odnos poslodavaca prema radnicima, i sl.

- Međutim, uvijek smo bili i uvijek ćemo biti za razgovore, nikada

nismo pa niti ćemo sada biti protiv svih onih mjera koje će omogućiti ovoj zemlji ubrzani put k EU-u, zapošljavanju mladih, ekonomskom oporavku, zaustavljanju iseljavanja,..., kategorički je poručio Husić.

Kolektivni ugovori

Napomenimo kako je jučer i Upravni odbor Udruženja poslodavaca FBiH razmatrao amandmane koje će uložiti na predloženi tekst novog zakona o radu.

- Situacija je takva da je Savez samostalnih sindikata protiv bilo kakvih izmjena zakona i osam godina opstruiraju usvajanje. Ovo je već četvrta vlada koja se promjenila i svaki put se očekuje da se mi i sindikat dogovorimo u vezi s tim. Međutim, ni u jednoj državi na svijetu se poslodavci i sindikat nisu dogovorili kada je riječ o zakonu o radu, pa vjerojatno ni mi to nećemo uspjeti, izjavio je Feni predsjednik Udruženja poslodavaca FBiH Mladen Pandurević. Ukoliko poslodavci i sindikat postignu konsenzus o jednom broju pitanja, Pandurević smatra kako će to biti veliki uspjeh, te da je sada na Vladi Federacije da doneše prijedlog novog zakona o radu, a da potom u oba doma Parlamenta FBiH bude usvojen. Poslodavci navode kako su uvijek spremni na kompromise, ali ne i kod toga da kolektivni ugovori važe na neodređeno vrijeme, pogotovo zato što ne postoji nijedna zemlja na svijetu gdje je to tako.

Piše: Dragan Bradvica (DNEVNI LIST)

SARAJEVO – I nakon sastanka predstavnika Saveza samostalnih sindikata BiH i MMF-a ostala su i dalje suprotstavljena mišljenja o potrebi donošenja novog zakona o radu o kojem će se i dalje lomiti kopila u BiH. Naime, predstavnici MMF-a i ovom prigodom prenijeli su svoj stav kako je našoj zemlji potreban novi zakon o radu te kako kolektivni ugovori, kao kategorija koja već dugo na ovim prostorima štiti zaposlene na neodređeno vrijeme, ubuduće važe na tri ili četiri godine.

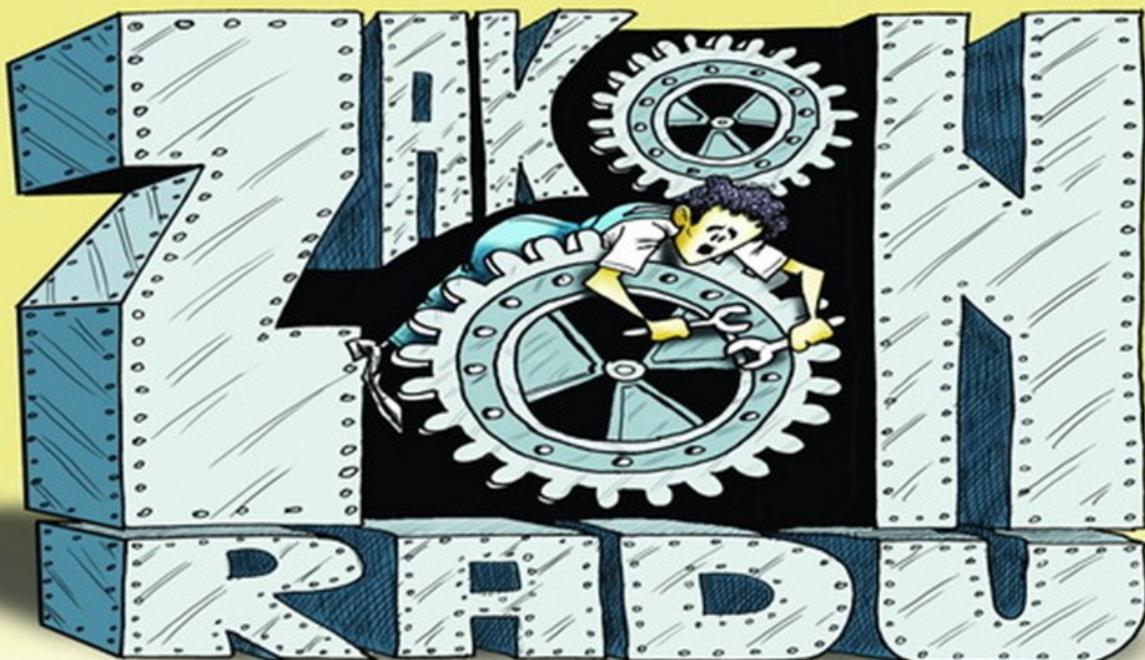
- Sindikat se oštro protivi propisima koji bi bili na štetu radnika i ne želi otvarati teme o bilo kakvim izmjenama radnog zakonodavstva dok prethodno ne bude uređeno zakonodavstvo o socijalnom zbrinjavanju ljudi koji su ostali ili će ostati bez posla, radnika kojima nije uvezan radni staž da bi mogli ići u mirovinu, liječiti se i slično, potvrdio je Ismet Bajramović, predsjednik Saveza samostalnih sindikata BiH.

Zaštita prava radnika

Osim zakona o radu, jučer se razgovaralo i o potrebi reforme poreznog sustava u BiH i drugim reformama, borbi protiv sive ekonomije, korupcije i kriminala, odnosno općenito o potrebi provođenja reformi koje će voditi boljitu i zapošljavanju ljudi i nikada neće djelovati na štetu radnika.

- MMF je iznio svoje mišljenje o tome što se treba uraditi kako bi ova zemlja krenula naprijed, i s velikom većinom toga mi se, ali i vjerujem ogromna većina građana, možemo u potpunosti složiti, kazao je Sinan Husić, potpredsjednik Saveza samostalnih sindikata BiH

ŠTA SE ZAPRAVO DEŠAVALO SA ZAKONOM O RADU U POSLJEDNJE 4 GODINE?

DATUM: 2.05.2015. u 06:40

Nacrt Zakona o radu FBiH u posljednje vrijeme uzrokuje velike debate. U ovom tekstu dajemo detaljam pregled šta se dešavalo sa tim aktom u posljednje 4 godine. Zakon se u medijima pominje od momenta kada je Vlada FBiH je na 16. sjednici (24.08.2011.) razmatrala Prednacrt integralnog teksta zakona o radu i odlučila da tekst zakona prvo treba biti upućen u Ekonomsko – socijalno vijeće za teritorij FBiH, koje je prihvatio Prednacrt zakona na sjednici održanoj 25. oktobra 2011. godine.

Vlada FBiH je na 30. sjednici, koja je održana 22.12.2011. godine, uputila Nacrt Zakona o radu u parlamentarnu proceduru. Predstavnički dom je na 11. sjednici, održanoj 25.01.2012. godine, usvojio Nacrt Zakona i odredio dvomjesečnu javnu raspravu o ovom nacrtu. Dom naroda je također, na 9. sjednici održanoj 07.03.2012, usvojio nacrt Zakona, te odredio javnu raspravu o istom. Vlada je istakla da ovaj zakonski projekat uvažava obaveze preuzete nizom domaćih i međunarodnih dokumenata koji reguliraju oblast rada i zapošljavanja. U skladu s tim, njime su predložena normativna rješenja koja imaju za cilj ostvarivanje većeg stepena socijalne pravde i bolju prevenciju i zaštitu od svakog oblika diskriminacije zaposlenih, kao i osoba koje traže zaposlenje. Predloženim rješenjima osigurava se pojačan inspekcijski nadzor nad primjenom propisa o radu i daju veće ovlasti inspektorima rada koji taj nadzor provode u borbi protiv zapošljavanja u neformalnom sektoru.

Na sjednici Ekonomsko-socijalnog vijeća, održanoj 19.6.2012. godine, ESV je raspravljalo o Nacrtu zakona o radu. U zapisniku sa sjednice navodi se da predstavnici poslodavaca smatraju da tekst Nacrta predstavlja određeni napredak, ali s obzirom na članove Nacrta koji uvode nova opterećenja za poslodavce, a koja se odnose na plaćanje otpremnine, ljekarskih pregleda, noćnog rada, godišnjeg odmora, plaćenog odsustva, bolovanja za trudnice i sl, potrebno je napraviti dodatne konsultacije i usaglašavanja sa predstavnicima Sindikata i Vlade.

Predstavnici Sindikata su izjavili da u Nacrtu zakona o radu treba da postoji jasna definicija poslodavca, rješenje za problem vakuma koji nastaje prestankom važenja kolektivnih ugovora do donošenja novih, utvrđena obaveza poslodavca da u slučaju otkaza ugovora o radu radniku isplati sva potraživanja, posebno obrađeno pitanje kolektivnih ugovora i na koga se odnose, te predviđen jak inspekcijski nadzor.

Predstavnici Vlade i Sindikata složili su se s prijedlogom za zajedničko rješavanje primjedbi Nacrt. Ekonomsko-socijalno vijeće je zaključilo da se socijalni partneri sastanu 25.06.2012. godine u prostorijama Federalnog ministarstva rada i socijalne politike i usaglase neusaglašene stavove kako bi se Nacrt Zakona o radu što hitnije uputio prema Vladi FBiH radi utvrđivanja Prijedloga i upućivanja u parlamentarnu proceduru.

Predsjedavajući Doma naroda Parlamenta Federacije BiH Radoje Vidović sastao se 10.10.2012. godine sa predsjednikom Saveza samostalnih sindikata Bosne i Hercegovine (SSSBiH) Ismetom Bajramovićem i potpredsjednicima Avodom Bahtom i Salihom Krušćica. Na sastanku je razgovarano o nekoliko setova zakona koji se trebaju usvojiti u najkraćem mogućem roku, prije svega Zakon o uvezivanju radnog staža, Zakon o izmjenama i dopuna Zakona o izvršnom postupku, Zakon o stečaju i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o prekršajima i dr. Na kraju sastanka dogovoren je da će se, u najkraćem mogućem roku, održati sastanak Kolegija Doma naroda na ovu tematiku, te zajednički sastanak kolegija oba doma Parlamenta FBiH sa rukovodstvom Saveza samostalnih sindikata BiH.

Na 68. sjednici Vlade Federacije BiH, 14.11.2012., utvrđen je Prijedlog zakona o radu, koji možete preuzeti na ovom linku. U saopštenju sa sjednice navodi se da je, u skladu sa zaključcima oba parlamentarna doma, o Nacrtu zakona obavljen javna rasprava i date su primjedbe, prijedlozi i sugestije koje su se odnosile na jasniju i precizniju formulaciju pojedinih odredbi i koje doprinose poboljšanju teksta prihvaćene i ugrađene u tekst Prijedloga zakona. Prihvaćeni su zahtjevi da se u odredbama koje reguliraju primjenu najpovoljnijeg prava izbriše tekst koji je davao mogućnost da se kolektivnim ugovorom utvrde nepovoljnija prava od prava utvrđenih ovim zakonom. U cilju bolje zaštite mladih radnika koji se prvi put zapošljavaju u svojstvu pripravnika, prihvaćen je prijedlog da se poslodavac i pripravnik mogu dogovoriti o većem iznosu plaće od iznosa utvrđenog u članu 32. stavak 3. Zakona. Prihvaćena je i sugestija da se, radi mogućih zloupotreba, umjesto pojma volonterskog rada, predvidi mogućnost stručnog osposobljavanja za rad bez zasnivanja radnog odnosa.

U saopštenju se također navodi da ovaj zakonski projekat uvažava obaveze preuzete nizom domaćih i međunarodnih dokumenata koji reguliraju oblast rada i zapošljavanja, kao što su 68 konvencija Međunarodne organizacije rada koje je verificirala naša zemlja, Evropska socijalna povelja i Zakon o ravnopravnosti polova u BiH, a harmoniziran je i sa evropskim principima i standardima radnog zakonodavstva. U skladu s tim, njime su predložena normativna rješenja koja imaju za cilj ostvarivanje većeg stepena socijalne pravde i bolju prevenciju i zaštitu od svakog oblika diskriminacije zaposlenih, kao i osoba koje traže zaposlenje. Osigurava se pojačan inspekcijski nadzor nad primjenom propisa o radu i daju veće ovlasti inspektorima rada koji taj nadzor provode u borbi protiv zapošljavanja u neformalnom sektoru (rad na crno).

Zakonom se definira pojam radnika i poslodavca, ugovora o radu kao pravnog osnova radnog odnosa i primjene najpovoljnijeg prava za radnika, diskriminacija u odnosu na uvjete zapošljavanja, uvjete rada i prava iz radnog odnosa, obrazovanje i usavršavanje, te otkazivanje ugovora o radu. Zabranjuje se uznemiravanje, seksualno uznemiravanje, nasilje na osnovu spola i specifičan oblik uznemiravanja na radnom mjestu (mobing) i predviđa dužnost poslodavca da zaštititi dostojanstvo radnika za vrijeme obavljanja posla i osigura uvjete rada kojima se eliminiraju mogućnosti bilo kojeg oblika diskriminatorskog ponašanja i uznemiravanja.

U saopštenju Vlade navodi se da će tekst Prijedloga zakona, prije upućivanja u parlamentarnu proceduru, razmotriti i Ekonomsko-socijalno vijeće za teritoriju FBiH.

Na sjednici ESV održanoj 11.12.2012. godine, ali na njoj nije bilo konkretnih zaključaka o prijedlogu. Na sjednici ESV održanoj 02.07.2013., na zahtjev delegacije sindikata, Vijeće nije razmatralo inicijativu UPFBiH o nastavku pregovora sa SSSBiH u vezi sa Općim kolektivnim ugovorom za FBiH, kao ni informaciju o rezultatima pregovora socijalnih partnera u vezi sa spornim odredbama Prijedloga zakona o radu, dok je šef delegacije poslodavaca izjavio da su pregovori praktično završeni u momentu kada je Vlada utvrdila Prijedlog zakona o radu.

Problemi sindikata izloženi su u saopštenju koje je Predsjedništvo Glavnog odbora SSSBiH objavilo nakon svoje 27. redovne sjednice, održane 01. oktobra 2013. godine. Na ovoj sjednici se raspravljalo o najznačajnijim aktivnostima vezanim za izradu Zakona o radu, te je navedeno da su sindikati prihvatali da se uključe u proces izmjena Zakona o radu još 2008. godine, jer je postojala potreba da se u Zakonu o radu uvrste odredbe o mobingu i reprezentativnosti, ali nisu smatrali da postoji potreba za usvajanjem novog zakona.

Ocijenjeno je da je, u ovom procesu, do početka septembra 2012. godine postojao korektan odnos između socijalnih partnera, što je rezultiralo usaglašenim stavovima i prihvatljivim kompromisnim rješenjima. Međutim, u novembru 2012. godine, Vlada FBiH i Udruženje poslodavaca FBiH su usvojili drastične promjene sadržaja Nacrta zakona o radu, bez konsultacija sa SSSBiH, iako je Vlada FBiH na sjednici održanoj u novembru 2012. godine konstatovala da su promjene u sadržaju Nacrta zakona o radu usaglašene sa SSSBiH.

Nakon toga je Nacrt pretvoren u formu Prijedloga zakona o radu, koja je potpuno neprihvatljiva za Savez samostalnih sindikata BiH, odnosno za radnike i radnice u Federaciji BiH. Predsjedništvo SSSBiH je u saopštenju navelo da je SSSBiH bio upoznat sa sadržajem izmjena tek na sjednici ESV koja je uslijedila i ocijenio da se radi o izmjenama koje umanjuju prava radnika/ca, naročito odredbe o prestanku važenja kolektivnih ugovora u roku od šest mjeseci od donošenja Zakona o radu u slučaju njihovog neusaglašavanja, ali i brojne druge odredbe. U saopštenju se navodi da su sve aktivnosti koje su uslijedile bazirane na pokušajima druga dva socijalna partnera da SSSBiH prihvati da pregovara o tako izmijenjenom i neprihvatljivom Prijedlogu zakona o radu, zbog čega svi naredni pregovori nisu uspjeli.

Sljedeća sjednica Ekonomsko-socijalnog vijeća za teritoriju Federacije Bosne i Hercegovine, održana je 08.10.2013., na kojoj je razmatrano Informacije o rezultatima pregovora socijalnih partnera o spornim odredbama Prijedloga zakona o radu i Informacije o raspravi delegacije poslodavaca i sindikata u vezi Općeg kolektivnog ugovora za teritoriju FBiH skinuto s dnevnog reda, jer je zaključeno da će delegacije socijalnih partnera dan kasnije održati sastanak o ovim pitanjima. Član delegacije poslodavaca u ESV-u Mladen Pandurević izjavio je prije početka sjednice da su prethodno delegacije poslodavaca i sindikata postigle kompromis u vezi sa spornim odredbama Prijedloga zakona o radu i Općeg kolektivnog ugovora za teritorij FBiH. Predsjednik delegacije Saveza samostalnih sindikata BiH u ESV-u Ismet Bajramović naglasio je da oni ostaju pri stavu da u kolektivnom ugovoru bude zadržana definicija osnovne plaće, budući da ona može biti definirana ugovorima granskih sindikata kroz definiranje koeficijenta.

Deset dana nakon održavanja sjednice, Predsjedništvo Glavnog odbora Saveza samostalnih sindikata tražilo je od Vlade FBiH da Prijedlog zakona o radu FBiH stavi van snage i vrati ga u formu nacrta, najkasnije do 4. novembra iste godine, te najavilo da će se do tada prekinuti svi pregovori u vezi sa Zakonom o radu. Najavljen je i da će, ukoliko Vlada FBiH ne odgovori pozitivno na ovaj zahtjev, Savez samostalnih sindikata BiH na sjednici Glavnog odbora, zakazanoj za 4. novembar, donijeti odluku o organizovanju masovnih protesta radnika pred zgradom Vlade FBiH. Nasjednici održanoj 4. novembra 2013. godine, Glavni odbor Saveza samostalnih sindikata BiH formirao je tim Saveza samostalnih sindikata BiH za pregovore sa socijalnim partnerima o Zakonu o radu Federacije BiH, te je ponovljeno da će pokrenuti proteste ukoliko Vlada Federacije BiH utvrdi Prijedlog Zakona o radu i uputi ga u parlamentarnu proceduru bez pregovora sa Savezom samostalnih sindikata BiH, ili utvrdi rješenja koja Savez samostalnih sindikata BiH ne prihvati jer se njima smanjuju prava zaposlenih.

07.11.2013. godine, kabinet predsjednika SSS BiH poslao je obavijest Samostalnim sindikatima grana i djelatnosti, članicama Saveza samostalnih sindikata BiH i Kantonalnim odborima Saveza samostalnih sindikata BiH, u kojoj se navodi da je delegacija Saveza samostalnih sindikata BiH tražila od premijera i ministra rada i socijalne politike objašnjenje o najnovijim izmjenama prijedloga Zakona. U saopštenju se navodi da im je odgovoren da se izmjene vrše na zahtjev Svjetske banke i Međunarodnog monetarnog fonda, kao preduslov za dobijanje četvrte tranše kredita MMF (Stand by aranžman) i da bi zakon morao biti usvojen do 31.12.2013. godine. Navodi se, također, da je usmeno dogovoren da se Savezu samostalnih sindikata BiH dostavi tekst zakona čim isti bude sačinjen i da pregovori traju 15 dana od dana dostavljanja zakona.

Uslijedio je odgovor Vlade FBiH u vidu "Izjašnjenja Federalnog ministarstva rada i socijalne politike u vezi s Prijedlogom zakona o radu – odgovor na stavove Saveza samostalnih sindikata BiH" objavljenog 05.12.2013. godine, u kom je navedeno da se "U javnim istupima predstavnika Sindikata neutemeljeno, neargumentirano i tendenciozno navodi da su prava radnika utvrđena novim Zakonom o radu umanjena, da su neka ranije stečena prava ukinuta i sl., što stvara atmosferu nepovjerenja i neuvažavanja, što ne može biti osnov za ozbiljne i kvalitetne pregovore", te da sindikati "odbijaju bilo kakve pregovore i nastoje zadržati postojeće stanje koje je, bez svake sumnje, neodrživo".

U februaru 2014. godine, Federalni ministar finansija Ante Krajina potvrđio je da je novi Zakon o radu jedan od "zadataka" postavljenih od strane MMF-a, dok je Federalni ministar rada i socijalne politike Vjekoslav Čamber izjavio da je Vlada zauzela stav da u parlamentarnu proceduru neće slati prijedlog zakona bez stava sindikata, bez dogovora sa socijalnim partnerima. Udruženje poslodavaca ostalo je pri stavu da se novim zakonom mora ograničiti trajanje kolektivnog ugovora, koji je za sindikate neprihvatljiv.

Prijedlog Zakona o radu se nije našao u parlamentarnoj proceduri i dalje nepoznato da li će i u kom obliku biti usvojen.

Nakon Zaključaka Savjeta za spoljne poslove EU iz aprila 2014. i njegovog poziva na proširenje programa između EU i BiH, EUSR je organizovao veliku konferenciju na temu ekonomskog oporavka Bosne i Hercegovine, koja je održana 26. i 27. maja 2014. godine. Forum za prosperitet i zapošljavanje okupio je predstavnike vlasti, poslodavaca i radnika zajedno s međunarodnim i domaćim ekonomskim stručnjacima i bh. građanima koji poznaju procese poslovanja i stvaranja novih radnih mjesta. Na konferenciji su predložene konkretne i hitne mjere za rješavanje problema nezaposlenosti i korupcije, vraćanje ulaganja u poslovanje u BiH, te postizanje pravednijeg i učinkovitijeg sistema socijalne zaštite.

Forum je organizovan u saradnji sa Međunarodnim monetarnim fondom, Svjetskom bankom, Evropskom bankom za obnovu i razvoj i Ambasadom Sjedinjenih Američkih Država.

Ovi prijedlozi su sada razrađeni u okviru Sporazuma za rast i zapošljavanje, kao praktičnog plana koji je nedavno predstavljen bh. javnosti, u kojem se navode potrebne mjere za ekonomske reforme i to: smanjenje poreza na rad kako bi se olakšalo zapošljavanje novih radnika; povećanje otvorenost i konkurentnosti tržišta rada kako bi mladi i nezaposleni lakše pronašli zaposlenje i osigurali da se trud isplati; smanjenje zahtjeva i vremena potrebnog za pokretanje poslovanja; usvajanje unaprijeđenog stečajnog okvira za brže restrukturiranje preduzeća; izradu transparentnih i javnih e-registara procedura za pribavljanje dozvola i odobrenja; smanjenje broja povlaštenih penzija i povećanje socijalne pomoći za one u stvarnom stanju potrebe.

Šest prioritetnih reformskih mjera trebaju provesti izabrane vlasti nakon općih izbora u oktobru 2014. godine. Mjere su odobrile međunarodne finansijske institucije i Europska unija, koji su u potpunosti predani pružanju podrške u njihovoj provedbi i finansijskoj pomoći za ublažavanje njihovih kratkoročnih učinaka.

BOSNA I HERCEGOVINA: Zaključna izjava Misije po članu IV 2015. godine

Zaključna izjava navodi preliminarne zaključke članova misije MMF-a na kraju zvanične posjete (ili "misije") nekoj zemlji, najčešće državi članici. Misije se provode u okviru redovnih (obično godišnjih) konsultacija na temelju člana IV Statuta MMF-a, u kontekstu zahtjeva za korištenje sredstava MMF-a (zaduživanjem kod MMF-a), kao dio rasprava o programima koje prate stručnjaci MMF-a ili kao dio drugih oblika praćenja ekonomskih kretanja koje provode uposlenici MMF-a.

Vlasti su pristale na objavlјivanje ove Izjave. Stavovi predstavljeni u ovoj Izjavi su stajališta članova Misije MMF-a i ne predstavljaju neophodno stavove Izvršnog odbora MMF-a. Na osnovu preliminarnih nalaza ove misije, članovi Misije će pripremiti izvještaj koji će, ukoliko ga uprava odobri, biti predstavljen Izvršnom odboru MMF-a radi rasprave i donošenja Odluke.

Misija Međunarodnog monetarnog fonda (MMF) pod vodstvom Ron van Roodena posjetila je Banja Luku i Sarajevo u periodu od 28. aprila/travnja do 12. maja/svibnja kako bi održala razgovore u okviru konsultacija na temelju člana IV za 2015. godinu. Završni sastanci sa predstavnicima vlasti također su obuhvatili procjenu Bosne i Hercegovine 2014. godine od strane tima koji je vodila Sònia Muñoz. Članovi Misije su zahvalni vlastima i svim drugim sagovornicima na odličnoj saradnji i iskrenim i otvorenim diskusijama. Na kraju Misije, gospodin van Rooden je dao sljedeću izjavu:

Znakovi ekonomskog oporavka nakon teških godina

1. Bosna i Hercegovina je ostvarivala značajan rast prije globalne finansijske krize. Značajni prilivi u bankarskom sistemu potakli su veliki rast kreditiranja, dok je uvođenje poreza na dodanu vrijednost 2006. godine omogućilo veliko povećanje zapošljavanja i plaća u javnom sektoru i rast socijalnih davanja. Međutim, kako su rasli prihodi tako se povećavala osjetljivost na unutarnje i vanjske faktore. Nakon naglog pada ekonomije uslijed globalne krize deficiti tekućeg računa i budžeta su naglo porasli, kao i javni dug. Nakon krize rast je bio oskudan uz nekoliko zamaha i zaustavljanja, te je odražavao slabu ekonomsku aktivnost u cijeloj Evropi i smanjenje finansijske poluge banaka u stranom vlasništvu.
2. Vanjski i unutrašnji debalansi postepeno se smanjuju posljednjih godina uglavnom putem fiskalne konsolidacije, ali također odražavaju i niži nivo investicija i veće uštede. Privreda se počela oporavljati 2013. godine i rast je dostigao nivo od 2,5 posto. Ovaj napredak je prekinut prirodnom katastrofom koja je pogodila Bosnu i Hercegovinu u maju/svibnju 2014. godine. Međutim, privreda se pokazala otpornijom na utjecaj prirodne katastrofe nego što se u početku očekivalo. Proizvodnja i izvoz su se oporavili brže nego što je očekivano, te bez obzira na ograničene isplate donatorske pomoći – pored hitne pomoći za vanredne situacije - procjenjeno je da je rast u 2014. godini bio veći od 1 procenata. Deficit tekućeg računa i budžetski deficit su se povećali, ali u mnogo manjoj mjeri nego što se predviđalo, dok je na kraju 2014. godine javni dug porastao na 45 procenata BDP-a.
3. U budućnosti, rast bi se mogao povećati na 4 procenta u srednjoročnom periodu ukoliko se ostvari održivi napredak u provedbi strukturalnih reformi. Ukoliko se to ne desi, mogućnosti za rast će vjerovatno biti mnogo slabije nego u periodu prije krize. Također, buduće stanje i dalje ovisi o suštinskim rizicima. U smislu eksternih faktora, rizici su uravnoteženi jer stagnacija u Evropi, potencijalni poremećaji na finansijskom tržištu ili geopolitičke tenzije mogu smanjiti rast, dok bi brži

oporavak u Evropi ili rješavanje trgovinskih pitanja između Bosne i Hercegovine i EU mogli predstavljati poticaj izvozu. Međutim, unutrašnji politički rizici i dalje značajno utječu na prognozu jer je rizik neprovođenja politika značajan s obzirom na složeno političko uređenje.

Kašnjenje u provođenju reforme sprečava rast prihoda i zapošljavanja

5. Uprkos napretku koji je u posljednje vrijeme ostvaren, Bosna i Hercegovina još uvijek značajno zaostaje za susjednim zemljama po pitanju približavanja prihoda naprednim evropskim ekonomijama, sa prihodom po glavi stanovnika u prosjeku od tek četvrtine prosječnog nivoa prihoda u naprednim evropskim ekonomijama. Nezaposlenost kontinuirano ostaje na veoma visokom nivou, a posebno zabrinjava visoka stopa dugotrajne nezaposlenosti i nezaposlenosti među mladima. Kako u privatnom sektoru ima malo radnih mjesta a istovremeno je uvjetna nadnica (najniža plata koju je radnik spremam prihvati) dosta visoka zbog značajnih doznaka iz inostranstva i relativno visokih plata u javnom sektoru, oni koji traže posao se okreću inostranstvu ili „čekaju“ na posao u javnom sektoru.
6. Slabi rezultati tržišta rada također predstavljaju odraz niskog nivoa privatnih investicija, posebno direktnih stranih ulaganja, u poređenju sa susjednim zemljama. To je ograničilo potencijalni obim proizvodnje i otvaranje radnih mjesta u privatnom sektoru, a također je doprinjelo relativno niskom nivou izvoza. Ovaj nedostatak investicija predstavlja odraz ne samo političkih rizika već posebno i lošeg poslovnog okruženja i rigidnosti tržišta rada. Kompleksna struktura vlasti sa mnoštvom propisa i fragmentiranim ekonomskim prostorom stvara najveće prepreke poslovanju.

Reforme su hitno potrebne

7. Neophodan je ambiciozan plan rješavanja problema da bi se ubrzao rast i smanjila nezaposlenost, uz istovremeno održavanje makroekonomske stabilnosti. Politike će se morati fokusirati na: (i) intenziviranje reformi s ciljem unapređenja poslovnog okruženja, privlačenja investicija i povećanja potencijala za ekonomski rast; (ii) nastavak fiskalne konsolidacije da bi se javni dug usmjerio ka kontinuiranom smanjenju uz istovremeno poboljšanje kvalitete vladine potrošnje; i (iii) očuvanje stabilnosti finansijskog sektora i oživljavanje kreditiranja banaka.

Unapređenje strukturalnih reformi da bi se potaknuo rast i otvaranje radnih mjesta

8. U posljednjih nekoliko godina je ostvaren određeni napredak u olakšavanju registracije i početka poslovanja poslovnih subjekata, ali se još puno toga mora učiniti. Slično tome, pokazalo se da je teško ostvariti konsenzus između socijalnih partnera o novom zakonu o radu koji bi pomogao u otvaranju radnih mjesta. Da bi se privukle investicije i potaklo otvaranje radnih mjesta u formalnoj privredi, od ključnog je značaja sljedeće:
 - Unapređenje poslovnog okruženja putem: (i) daljeg smanjenja administrativnog opterećenja preduzeća, uključujući usaglašavanje propisa između entiteta i smanjenje parafiskalnih nameta; (ii) oživljavanja privatizacije preduzeća u državnom vlasništvu; (iii) unapređenja sudskog sistema; i (iv) finalizacije procesa pristupanja Svjetskoj trgovinskoj organizaciji i rješavanja trgovinskih pitanja sa Evropskom Unijom.
 - Jačanje funkcioniranja tržišta rada putem: (i) revitalizacije procesa pregovaranja kolektivnog ugovora; (ii) omogućavanje boljeg povezivanja plata sa radnim učinkom; (iii) smanjenje negativnih poticaja za zapošljavanje; i (iv) povećanje inspekcijskog nadzora rada s ciljem smanjenja neformalnog zapošljavanja i bolje zaštite prava radnika. To će se morati popratići jačanjem sistema zaštite nezaposlenih i aktivnim politikama na tržištu rada, uključujući i proširenje mogućnosti za obuku i edukaciju.

Vladine finansije trebaju biti održive i efikasnije

9. Fiskalna politika će morati uspostaviti ravnotežu između osiguravanja kratkoročne održivosti i davanja podrške oporavku koji je još u povojima. Za to je potrebno postepeno nastaviti sa fiskalnom konsolidacijom jer su javni dug a posebno obaveze servisiranja duga još uvek veoma visoke. Usvojeni budžeti centralnih vlada za 2015. godinu kojima se pokušava ograničiti tekuća potrošnja su usklađeni sa ovim ciljem. Predviđa se da će ukupni budžetski deficit pasti na oko 2,5 posto BDP-a ove godine, iako to također zavisi od sposobnosti kontroliranja prekomjerne potrošnje nižih nivoa vlasti, vanbudžetskih fondova i preduzeća u državnom vlasništvu.
10. Istovremeno, potrebne su sveobuhvatne fiskalne reforme da bi se osigurala održivost ove konsolidacije, stvorio prostor za investiranje u infrastrukturu i da bi se poboljšala efikasnost javnih finansija:
 - Naplata prihoda i porezne uprave se moraju ojačati putem: (i) jačanja saradnje između četiri porezne uprave i jačanja ovlasti entitetskih poreznih uprava da bi se unaprijedila porezna disciplina; (ii) provođenja kontrole i inspekcijskog nadzora koji je zasnovan na riziku, i (iii) jačanja napora u smislu naplate poreznih i dugovanja po osnovu doprinosa.
 - Visoko porezno opterećenje rada može se vremenom umanjiti snižavanjem stope obaveznih doprinosa, što bi se kompenziralo proširivanjem osnovice za obračun poreza i doprinosa, te smanjivanjem potrošnje.
 - Jedinstvena stopa poreza na dodanu vrijednost koja se primjenjuje na široku osnovicu pokazala se veoma efikasnom i potrebno ju je zadržati.
 - Veličinu javne potrošnje potrebno je smanjiti, a njenu strukturu i kvalitet unaprijediti putem: (i) provedbe reforme javne uprave, (ii) pokretanja reforme zdravstva, (iii) osiguranja održivosti penzionog sistema provođenjem reforme sistema penzija, te (iv) poboljšanja usmjeravanja socijalne pomoći kako bi pružila zaštitu najranjivijim skupinama, uz istovremeno obuzdavanje troškova boračkih naknada, između ostalog putem završavanja procesa revizije prava.
 - Potrebno je ojačati kontrolu nad nižim nivoima vlasti i vanbudžetskim fondovima kako bi se osigurala potpuna odgovornost za i zaustavilo povećavanje nepokrivenih obaveza, te pristupiti rješavanju problema preduzeća u državnom vlasništvu koja proizvode gubitke. Potrebna je sveobuhvatna strategija za rješavanje problema neplaćenih socijalnih doprinosa.

Zaštita stabilnog finansijskog sistema koji može podržati rast

11. Aranžman valutnog odbora predstavlja kamen temeljac ekonomskih politika u Bosni i Hercegovini. On pruža stabilnost u inače neizvjesnom okruženju. Zvanične devizne rezerve su adekvatne, a realni efektivni kurs je, kako se čini, uglavnom u skladu sa temeljnim ekonomskim činiocima.
12. Bankarski sektor je relativno dobro prebrodio globalnu finansijsku krizu i godine slabog ekonomskog rasta koje su uslijedile, kao i prošlogodišnje poplave. Na agregatnom nivou, sektor bankarstva i dalje je likvidan i adekvatno kapitaliziran, iako su još uvek prisutne neke osjetljivosti. Neke banke sa nedostacima u upravi i upravljanju rizikom i visokim omjerom koncentracije zajmova vjerovatno će zahtijevati dodatni kapital.
13. Krediti privatnom sektoru još uvek su na niskom nivou budući da je potražnja za novim zajmovima slaba i da banke i dalje popravljaju vlastite bilanse stanja. Kvalitet aktive banaka i njihova profitabilnost oslabili su poslije krize. Ovo je, skupa sa neadekvatnim okvirom za rješavanje problema i nesolventnost, rezultiralo trajno visokim nivoom nekvalitetnih zajmova - koji je na kraju 2014. godine iznosio 14 posto ukupnih zajmova, iako su za njih uglavnom izvršena rezerviranja.

14. Potrebno je uložiti dalje napore s ciljem osiguranja stabilnosti finansijskog sektora i potpore oživljavanju kreditne aktitvosti banaka:
- Potrebno je snažnije djelovati u reguliranju pitanja slabijih banaka. To će zahtijevati razradu sveobuhvatne strategije - koja će se oslanjati na temeljitu dijagnostičku procjenu - uključujući i pouzdan zaštitni mehanizam za postupanje u bilo kakvim sistemskim slučajevima. Istovremeno, s obzirom na visoke stope likvidnosti u sistemu, također bi se moglo razmotriti podizanje obavezne rezerve za banke s ciljem ponovne izgradnje finansijskih rezervi, iako bi one mogle biti i bolje prilagođene u prudencijalne svrhe.
 - Postignut je dobar napredak u izradi novih zakona o bankama s ciljem njihovog usklađivanja sa direktivama EU i zahtjevima Bazela, i očekuje se da će ovaj proces uskoro biti završen. Očekuje se da će ovi zakoni ojačati korektivne i provedbene ovlasti supervizora, uvesti konsolidiranu superviziju, te unaprijediti upravljanje krizom i okvir za rješavanje problematičnih banaka. Planiranje djelovanja u kriznim situacijama i pripravnost za krizu su unaprijeđeni, ali ih je potrebno dalje jačati, a makroprudencijalni okvir je potrebno proširiti.
 - Također su potrebne zakonodavne i regulatorne promjene s ciljem unapređenja okvira za naplatu i rješavanje nekvalitetnih zajmova, između ostalog putem omogućavanja vanskudskog restrukturiranja dugova i prodaje nekvalitetnih zajmova od strane banaka.
 - Potrebno je hitno djelovati kako bi se pravni i regulatorni okvir za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma u potpunosti uskladio sa međunarodnim standardima. Iako je u tom pogledu postignut napredak, ukoliko ovaj posao ne bi bio uspješno završen, to bi moglo rezultirati ozbiljnim preprekama za prekogranične transakcije.

Budući angažman MMF-a

15. Osoblje MMF-a također vodi razgovore o budućem angažmanu MMF-a u Bosni i Hercegovini. Glavni prioriteti ekonomskih politika vlasti blisko su usklađeni sa stanovištima osoblja MMF-a, i misija očekuje da će se uskoro vratiti u Bosnu i Hercegovinu radi detaljnijih razgovora o mogućem aranžmanu koji bi naslijedio postojeći. U međuvremenu, osoblje MMF-a također usko koordinira sa drugim međunarodnim institucijama, uključujući EU, Europsku banku za obnovu i razvoj i Svjetsku banku, u pogledu pružanja podrške ekonomskim politikama vlasti.

Bosna i Hercegovina: Odabrani ekonomski indikatori, 2011-15

	2011	2012	2013	2014	2015
	Proj.				
Nominalni BDP (u milionima KM)	25,772	25,734	26,282	26,595	27,193
(promjena u procentima)					
Realni BDP	1.0	-1.2	2.5	1.1	2.1
Indeks potrošačkih cijena (prosječno za period)	3.7	2.0	-0.1	-0.9	0.5
Krediti privatnom sektoru	4.2	2.8	2.3	1.8	2.1
(u procentima BDP)					
Bilans generalne vlade	-2.8	-2.7	-1.9	-2.8	-2.4
Ukućni javni dug	39.7	43.6	41.6	45.1	46.1
Bilans tekućeg računa	-9.6	-8.9	-5.7	-7.8	-8.7

Izvor: vlasti BiH; i procjene i projekcije osoblja MMF-a

Podržavamo...stipendiramo, investiramo, stimuliramo inspiriramo... dajemo više... BH Telecom

BH Telecom d.d. je vodeći telekom operator u Bosni i Hercegovini koji stalnim razvojem novih usluga i kvalitetom istih odgovara na zahtjeve tržišta, te udovoljava potrebama korisnika i preko njihovog očekivanja. Takođe, BH Telecom je kompanija koja posebnu pažnju posvećuje programu društvene odgovornosti.

BH Telecom korporativnu odgovornost, odnosno korporativnu filantropiju shvata kao važan sastavni dio poslovne filozofije i misije kompanije. Od prvog dana svog postojanja i poslovanja u Bosni i Hercegovini, BH Telecom daje svoj doprinos: sportu, nauci, obrazovanju, kulturi i umjetnosti, socijalnoj sigurnosti te očuvanju prirode i zdrave životne sredine.

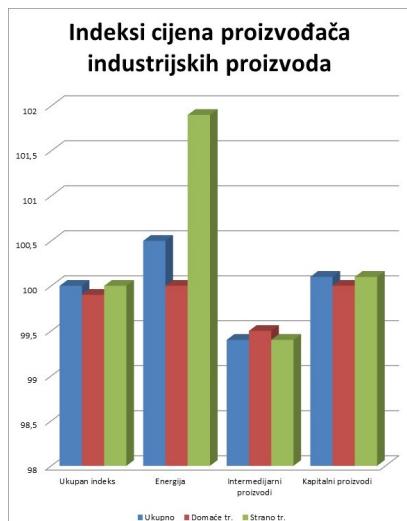
Pored toga što želimo da budemo pouzdan partner privredi i stanovništvu, a budući da smo dugoročno posvećeni tržištu Bosne i Hercegovine, vidimo svoju ulogu u aktivnom i konstantnom doprinisu razvoju bh. društva.

Trudimo se da budemo čvrsto povezani sa zajednicom u kojoj djelujemo, doprinoseći njenom daljem razvoju i stabilnosti.

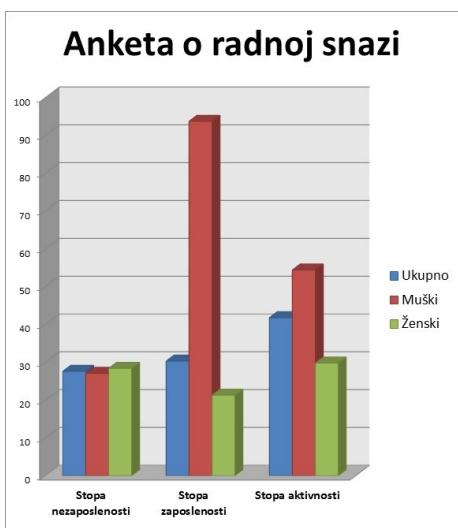

MAKROEKONOMSKI INDIKATORI

Podaci su preuzeti sa stranice; [Federalnog zavoda za statistiku](#)

INDEKS CIJENA PROIZVOĐAČA INDUSTRIJSKIH PROIZVODA

ANKETA O RADNOJ SNAZI

INVESTICIJE, PRESJEK 2011-2012

Indeksi cijena proizvođača industrijskih proizvoda u Federaciji BiH od 2011. godine su izračunati u skladu sa Klasifikacijom djelatnosti BiH 2010 (Službeni glasnik BiH br. 47/10) i Nomenklaturom industrijskih proizvoda Bosne i Hercegovine 2010 (Službeni glasnik BiH br. 12/11 i 41/11).

U saopćenjima i publikacijama u 2012. godini, koje se odnose na indekse cijena proizvođača industrijskih proizvoda, publikovani su samo indeksi za domaće tržište, a od januara 2013. godine se redovno mjesечно objavljaju: ukupan indeks cijena proizvođača industrijskih proizvoda, indeks za domaće tržište i indeks za inostrano/ inozemno tržište.

Posmatrano po oblastima, najveći rast indeksa cijena je registrovan/registriran kod Proizvodnje i snabdijevanja/opskrbe električnom energijom, gasom/plinom, parom i klimatizaciji za 9,5%. Najveći pad indeksa cijena je registrovan/registriran u oblasti Proizvodnje tekstila za 9,2%

Ukupan indeks cijena proizvođača industrijskih proizvoda u novembru/studenom 2013. godine u odnosu na isti mjesec prethodne godine niži je za 2,4%, a u odnosu na decembar/ prosinac 2012. godine niži je za 1,8%.

U 2013. godini stopa zaposlenosti je 30,3% (39,7% za muškarce i 21,3% za žene), što je više za 0,3 procenatnih poena u odnosu na 2012. godinu kada je iznosila 30,0% (40,4% za muškarce i 20,3% za žene). Stopa zaposlenosti je najviša u starosnoj skupini 25 do 49 godina i iznosi 50,8%. Posmatrano prema djelatnostima najveći broj osoba zaposlen je u uslužnim djelatnostima, 54,5% od ukupnog broja zaposlenih.

Stopa anketne nezaposlenosti zabilježila je pad za 1,8 procenatnih poena u odnosu na 2012. godinu. Stopa nezaposlenosti za muškarce opala je za 0,6 procenatnih poena, a za žene za 3,8 procenatnih poena. Kao i do sada stopa nezaposlenosti najviša je među mlađim osobama starosti 15 do 24 godine i iznosi 58,9% (58,8% za muškarce i 59,1% za žene).

Stopa aktivnosti u 2013. godini je 41,8% (54,4% za muškarce i 29,8% za žene) što je niže za 0,6 procenatnih poena u odnosu na prošlu godinu kada je bila 42,4% (55,9% za muškarce i 29,9% za žene). Stopa aktivnosti je najviša u starosnoj skupini 25 do 49 godina i iznosi 68,4%.

Federalni zavod za statistiku u ovom saopćenju objavljuje konačne podatke o investicijama za 2012. godinu.

Podaci su prikupljeni putem sljedećih istraživanja: - Godišnji izvještaj o investicijama u stalna sredstva (obrazac INV-01) za sve pravne osobe; - za oblast poljoprivrede individualnog sektora (poljoprivredna gazdinstva) podaci su prikupljeni putem općina, a bazirani/temeljeni su na procjenama općinskih komisija.

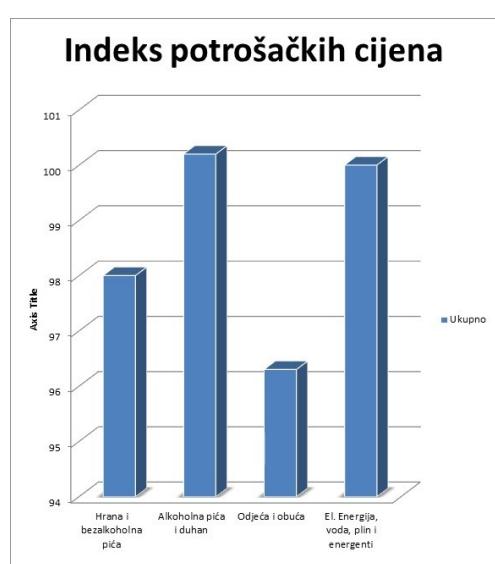
Nisu obuhvaćena investiciona ulaganja samostalnih poduzetnika i domaćinstava.

Podaci o investicijama prikazuju ukupne isplate za investicije po osnovnim oblicima finansiranja/financiranja, ostvarene investicije (nova i polovna/rabljena stalna sredstva) po tehničkoj strukturi i ostvarene investicije u nova stalna sredstva (nova i polovna/rabljena uvozna stalna sredstva) po tehničkoj strukturi.

Svi podaci su iskazani po područjima Klasifikacije djelatnosti BiH 2010, koja je usklađena sa evropskom klasifikacijom NACE Rev. 2, a pravne osobe su grupisane prema sjedištu i pretežnoj djelatnosti investitora (organizacioni princip).

INDEKS UVOZNIH I IZVOZNIH CIJENA

INDEKS POTROŠAČKIH CIJENA

ZAPOSLENOST PO SEKTORIMA

Federacija BiH je u novembru / studenom 2013. ostvarila izvoz u ukupnoj vrijednosti 454.154 hilj./tis. KM, što je za 8.438 hilj./tis. KM ili 1,8% manje u odnosu na oktobar / listopad 2013., odnosno za 4.741 hilj./tis. KM ili 1,0% manje u odnosu na novembar / studeni prethodne godine.

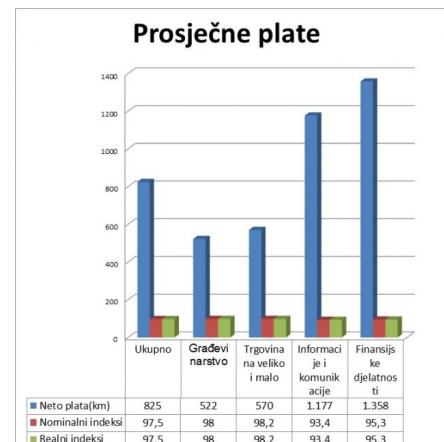
U istom mjesecu ostvaren je uvoz u vrijednosti 812.002 hilj./tis. KM, što je za 71.561 hilj./tis. KM ili 8,1% manje u odnosu na na oktobar / listopad 2013., odnosno za 4.196 hilj./tis. KM ili 0,5% manje u odnosu na novembar / studeni prethodne godine.

U periodu januar – novembar 2013. izvoz je prosjeno svakog mjeseca rastao za 0,8% a uvoz je prosjeno rastao za 1,7%. Ueš Federacije BiH u ukupnom izvozu Bosne i Hercegovine za novembar / studeni 2013. je 64,5%, a u ukupnom uvozu 62,1%. U istom mjesecu procenat pokrivenosti uvoza izvozom u Federaciji BiH je 55,9% i vei je za 3,5% u odnosu na oktobar / listopad 2013. kada je pokrivenost iznosila 52,4%. Trgovinski deficit Federacije BiH za novembar / studeni 2013. iznosi 357.847 hilj./tis. KM. U novembru / studenom 2013. najviše se izvozilo u: Njemačku 94.514 hilj./tis. KM ili 20,8% ukupnog izvoza; Hrvatsku 54.195 hilj./tis. KM ili 11,9% i Italiju 49.235 hilj./tis. KM ili 10,8% ukupnog izvoza.

U novembru/studenom 2013. godine ukupan indeks cijena proizvođača industrijskih proizvoda viši je za 1,0% u odnosu na prethodni mjesec. Posmatrano prema glavnim industrijskim grupacijama ukupan indeks cijena energije viši je za 4,9%, a trajnih proizvoda za široku potrošnju za 0,2%. Pad indeksa cijena je registrovan/registriran u grupaciji intermedijarnih proizvoda osim energije za 0,7%, kapitalnih proizvoda za 0,5% i netrajnih proizvoda za široku potrošnju za 0,4%. Posmatrano prema područjima KD-a, indeks cijena je viši za 9,5% u području Proizvodnje i snabdijevanja/opskrbe električnom energijom, gasom/plinom, parom i klimatizaciji, a u području Vađenja ruda i kamena i području Snabdijevanja vodom; uklanjanja otpadnih voda, upravljanja otpadom te djelatnosti sanacije okoliša za 0,3%. U području Prerađivačke industrije indeks cijena je niži za 0,6%. Posmatrano po oblastima, najveći rast indeksa cijena je registrovan/registriran kod Proizvodnje i snabdijevanja/opskrbe električnom energijom, gasom/plinom, parom i klimatizaciji za 9,5%.

U mjesecu oktobru/listopadu 2013. godine ukupan broj zaposlenih u Federaciji BiH iznosio je 435.813, što predstavlja smanjenje broja zaposlenih za 0,1% u odnosu na septembar/rujan 2013. godine. U odnosu na godišnji prosjek broja zaposlenih u 2012. godini došlo je do smanjenja broja zaposlenih za 0,3%.

Prosječna mjeseca isplaćena neto-plaća po zaposlenom za oktobar/listopad 2013. godine, u Federaciji BiH, iznosi 845 KM, i nominalno je viša za 1,6%, a realno niža za 0,5% u odnosu na prethodni mjesec. U odnosu na isti mjesec prethodne godine prosječna mjeseca isplaćena neto-plaća po zaposlenom za oktobar/listopad 2013. godine nominalno je viša za 0,9%, a realno za 2,8%.

PROSJEČNE NETO PLATE

Mula Mustafe Bašeskiye 12/3, 71 000 Sarajevo
Tel; +387 33 264 830
Fax; +387 33 552 461
E-mail; info@upfbih.ba
Web; www.upfbih.ba
<https://twitter.com/Poslodavci>